

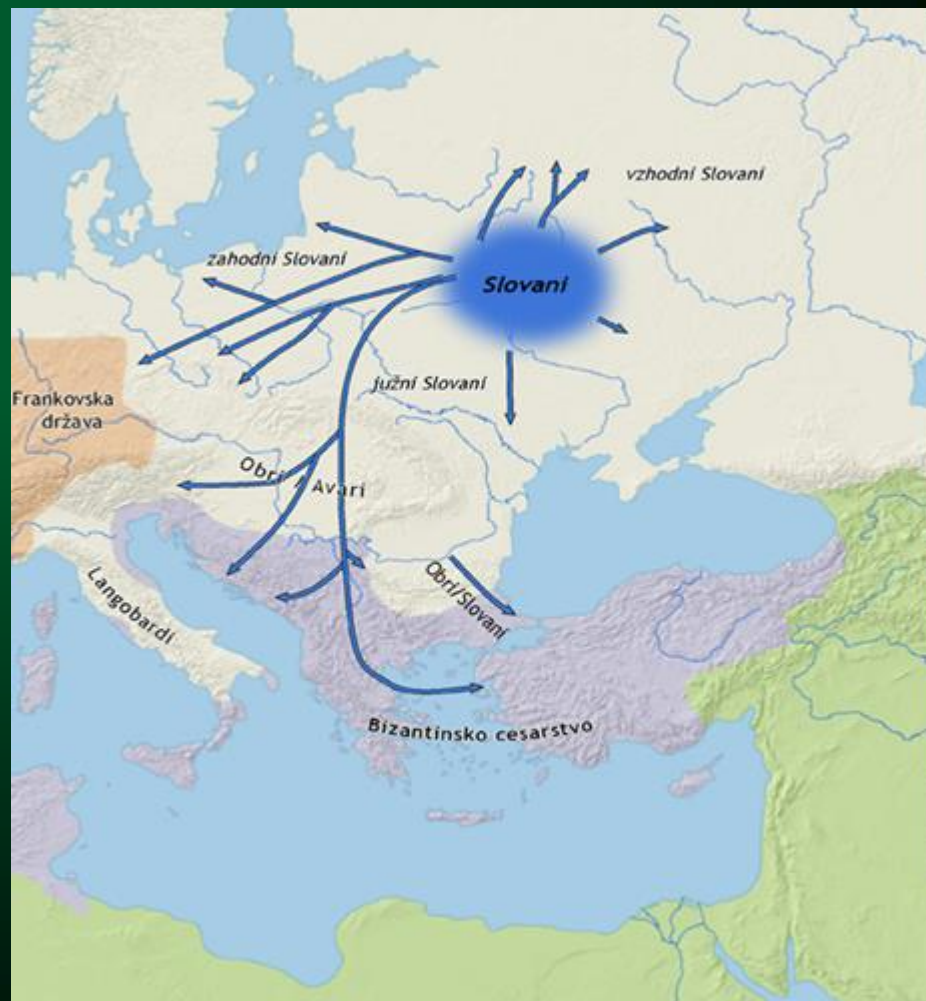

SLOVENCİ SKOZI ČAS

NASELİTEV SLOVANOV, KARANTANIJA,
SPREJEM KRŠČANSTVA

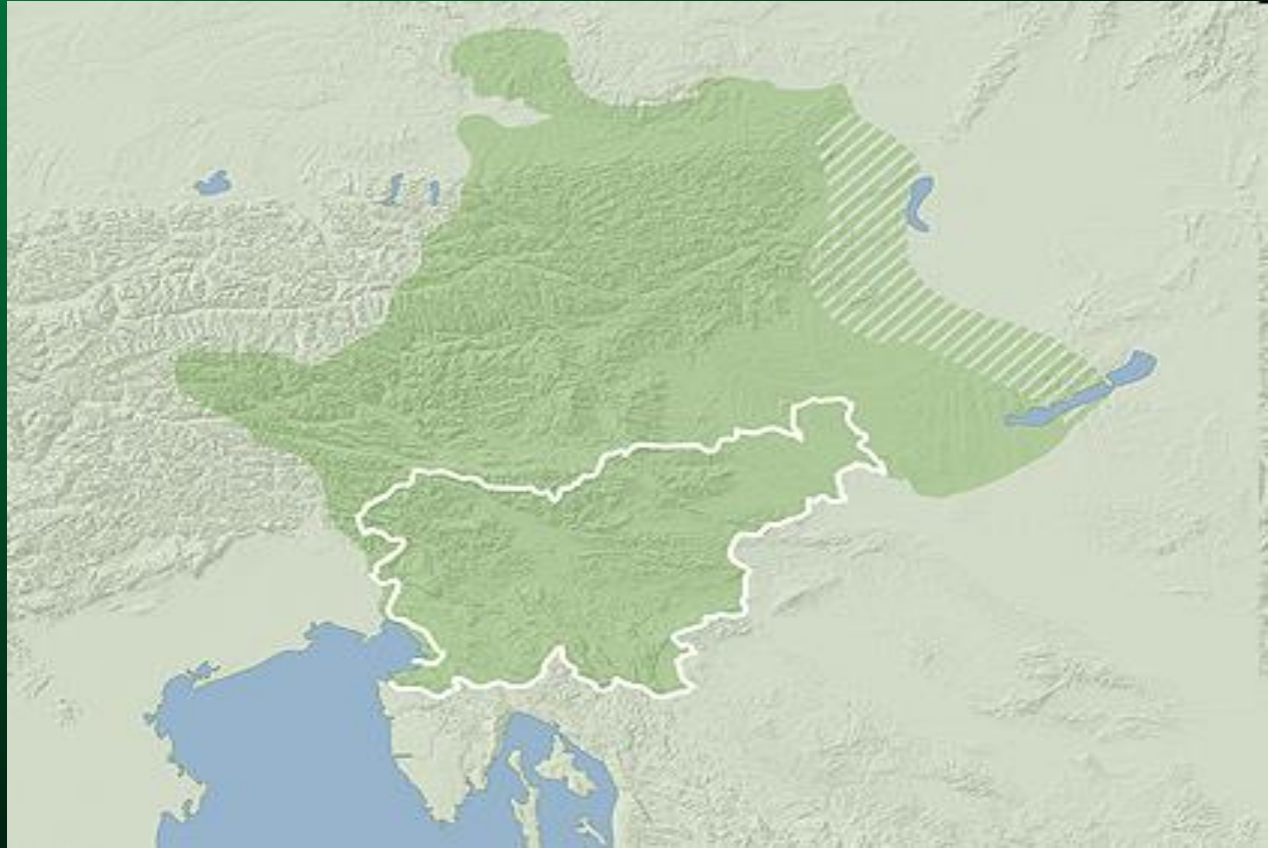
PRESELJEVANJE LJUDSTEV

Ob koncu starega veka je Evropo zajelo veliko PRESELJEVANJE LJUDSTEV, ki so iskala novo domovino. K selitvi jih je prisilil način življenja, ki je zahteval vedno nove površine. Naši predniki SLOVANI so se kmalu po letu 550 začeli naseljevati v VZHODNE ALPE.

Do konca 6. stoletja so Slovani poselili današnja domovino in ozemlje v Alpah, vse do Donave in Dunaja. Staroselci so se umaknili v višje ležeče kraje.

Naselitveno območje alpskih Slovanov od konca 6. do začetka 9. stoletja

Živeli so v preprostih kočah – ZEMLJANKAH.

Spodnji del takšnega bivališča je bil pod zemljo, zgornji del pa je bil zgrajen iz lesenih hlodov ali ločja, ometanega z ilovico. Tako so se lahko zavarovali pred vetrom. Mest niso poznali.

Streha je bila dvokapna in je segala do tal.

Najstarejša bivališča starih Slovanov na naših tleh so arheologi odkrili v Hočah blizu Maribora.

Bivališča so bila majhna in skromna, v njih je bilo mogoče le sedeti na toplem in spati na suhem. V hišah in okoli njih so našli veliko predmetov: talilni lonček, obeske, bruse, puščične osti. Obdelovali so polja, pasli živino in skrbeli za dom.

puščična ost

Bronast, srebrn in steklen nakit iz slovanske dobe:

Nakit (Vir: Tu bo naš dom, 1998)

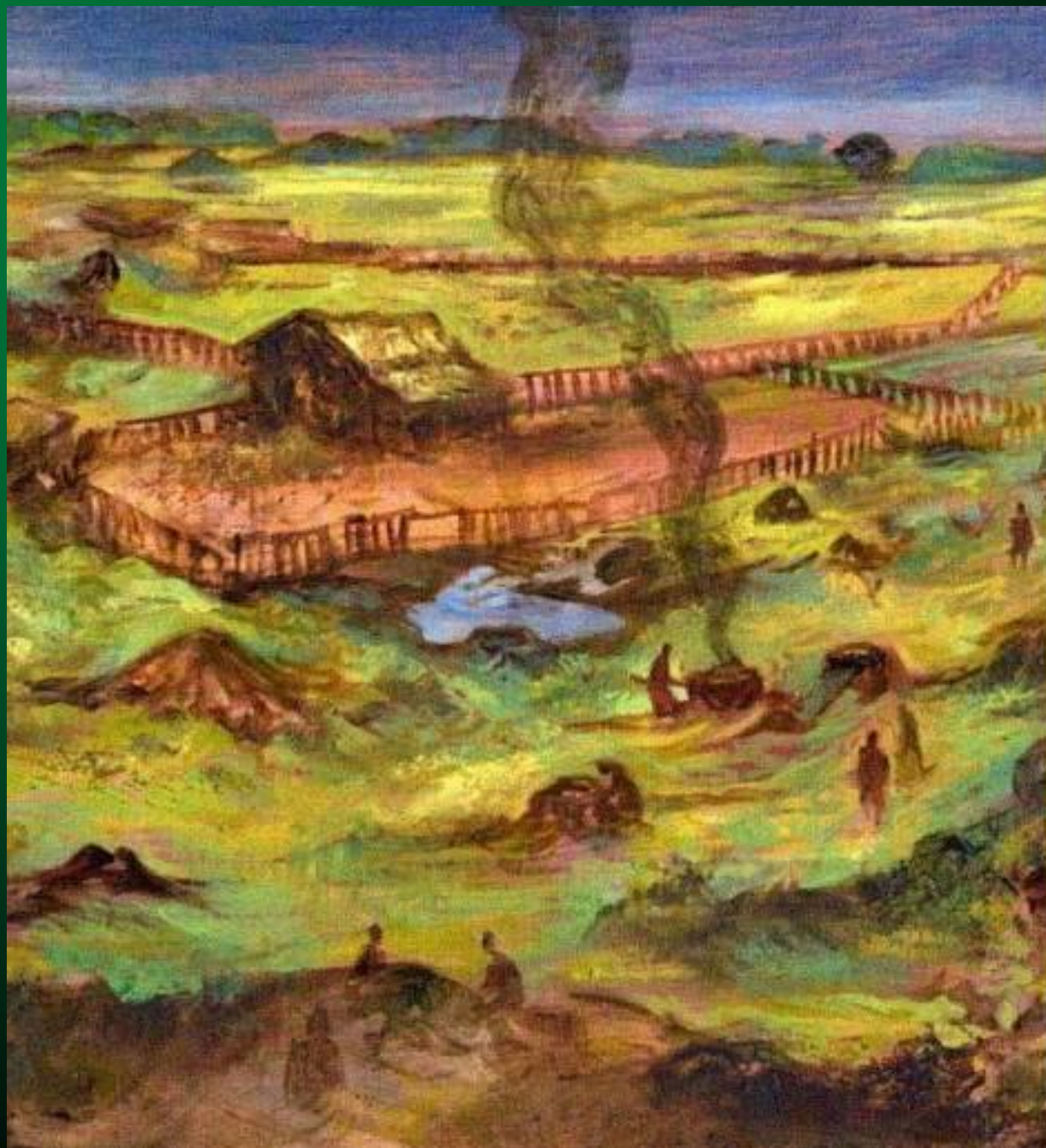

Bili so poljedeljci in živinorejci. Polja so pridobivali s požigalništvom.

Poznali so tri načine obdelave zemlje, ki pa zaradi svoje nedonosnosti in potrebe po velikih obdelovalnih površinah niso dopuščali stalne naselitve in ustaljenosti njiv. Večinoma so uporabljali požigalniški način. Na zemljišču so najprej posekali nizki gozd, spomladi pa so prej posekani posušeni les zložili po zemljišču in ga zažgali. Zemljo so zrahljali z motikami, jo posejali in zadelali seme z brano. Rala pri tem načinu obdelovanja načeloma niso uporabljali zaradi korenin prej posekanih dreves, ki so ostale v zemlji. Drugo leto je bila obdelava temeljitejša, včasih so zemljo obdelali še tretje leto. Za tem so jo uporabljali kot pašnik, kasneje pa jo opustili za 15-30 let. Za vsa ta dela je bilo potrebno večje število ljudi.

Sejali so
lan in
žito, gojili
so
drobnico
– koze,
ovce,
perutnino,
..

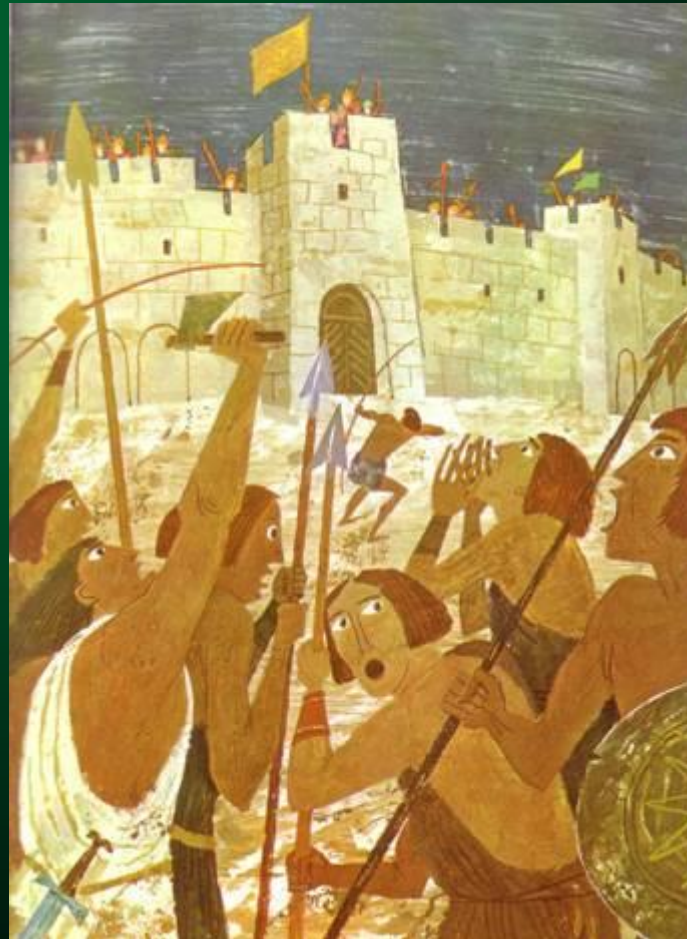
Preživljali so se tudi s trgovino in obrtjo. Izdelovali so predvsem reči za vsakdanjo uporabo, ko so lončena posoda, oblačila, nakit, orodje in orožje. Vsakdan so si krajšali s pripovedovanjem zgodb in petjem pesmi.

V boj nad sovražnika so šli peš v velikih krdelih, z majhnimi ščiti in kopji v rokah.

Oklepa si niso nadedli nikoli. Nekateri niso nosili niti srajce niti vrhnje halje, ampak samo hlače. Bili so visoke rasti in krepke postave. Velikokrat so napadali rimska mesta.

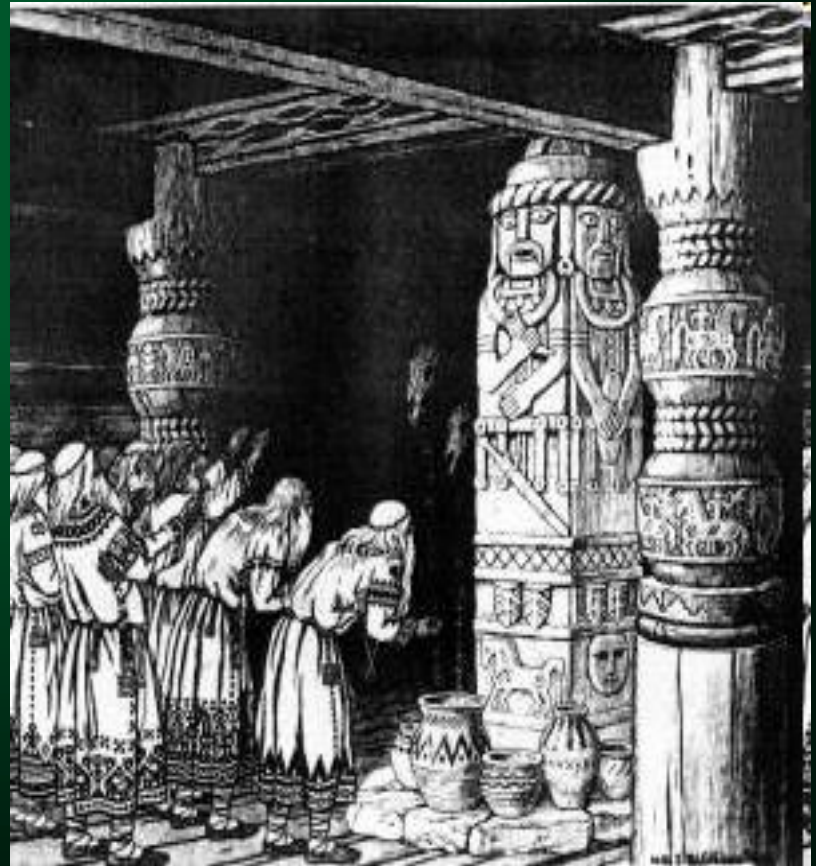

Častili so razne bogove. Verovali so, da je bog stvaritelj bliska, zato so mu žrtvovali govedo in druge živali.

Perun – slovanski bog neba in groma

poklon in darovanje bogovom

Glavni bog Slovanov je bil Perun (bog groma), pomembni pa so bili še bogovi Dažbog (bog ognja), Veles (zaščitnik pastirjev), Triglav (bog s tremi glavami), Morana (boginja smrti), Vesna (boginja pomladi).

Morana – boginja smrti

Slovani so živel v večjih DRUŽINAH, več družin je tvorilo ROD, več rodov pa PLEME.

Živeli so v svobodi, ni jim vladal en človek, temveč so vse odločitve sprejemali skupno.

Sam, trgovec z orožjem

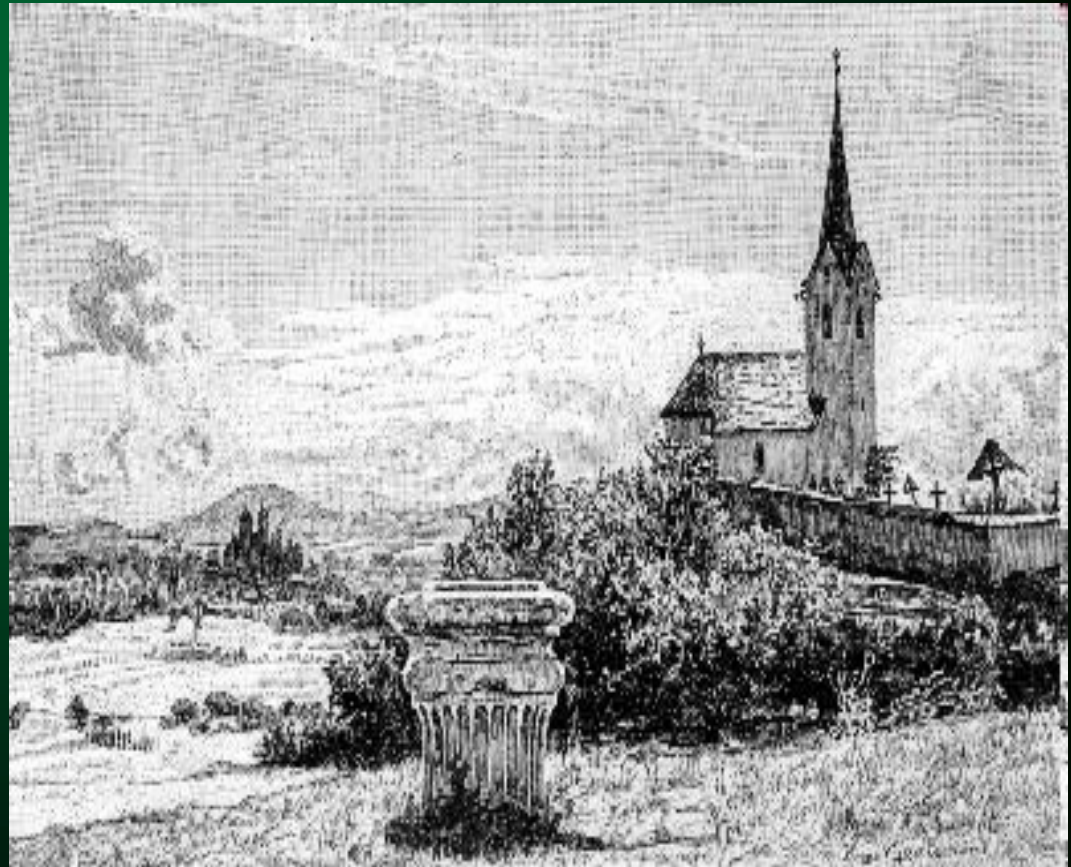

Območje Samove plemenske zveze, ki je med seboj združila veliko rodov starih Slovanov.

Kmalu se je za del slovenskih prednikov uveljavilo ime KARANTANCI.

Prebivali so zlasti na Koroškem, kjer se okoli leta 630 omenja ommenja kneževina KARANTANIJA. Ta prva slovanska kneževina je obstajala okoli 200 let. Njeno središče je bil Krnski grad na Gosposvedskem polju.

Krnski grad na Gosposvedskem polju

Karantanija je bila slovanska plemenska kneževina, ki je obstajala od 7. stoletja. Nahajala se je na področju avstrijske Koroške. Zgodovinarji menijo, da je to najstarejša slovanska država. Karantanija se je razvila iz države kralja Sama, ki je propadla ob njegovi smrti leta 658.

Zelo pomembno je bilo ustoličevanje karantanskih vojvod. Predstavnik ljudstva (kmet) je vojvodi izročil oblast nad deželo.

Potekalo je na Krnskem gradu. Na knežjem kamnu je sedel kmet, ki se je pozneje umaknil in tako predal oblast vojvodi. Vojvoda je obljubil pravičnost in zavezanost krščanstvu. Na konju je trikrat obkrožil kamen in pel.

Na dan ustoličevanja je na ta kamen sedel kmet, obdan z ljudstvom, ki je pričakovalo prihod novega vojvode. Ta je prišel s spremstvom, oblečen v slavnostno in bogato knežje oblačilo, ki ga je moral odložiti, preden se je približal kmetu na knežjem kamnu. Obleči se je moral v kmečko nošo in se pokriti s kmečkim klobukom. V levo roko je dobil palico, v desnico pa povodec z dvema živalima – lisastim volom in lisasto kobilo, nato pa se je približal kmetu. Ta je glasno vprašal ljudstvo:

»Kdo je tisti, ki se tamkaj približuje?«

»Deželni knez, « je odgovorilo ljudstvo.

»Je pravičen sodnik? Mu je mar blagor domovine? Je svobodnega rodu? Je varuh prave vere?« je spraševal kmet in ljudstvo mu je odgovarjalo:

»Je in bode vedno!«

»S kakšno pravice me more pregnati z mojega sedeža?« je nadalje spraševal kmet.

»Odkupil ti ga bo s šestdesetimi vinarji, z lisastimi živalmi in z obleko, ki jo ima.

Tvojo hišo pa bo oprostil vseh davkov!« je odgovorilo ljudstvo.

Tedaj je kmet vojvodo rahlo udaril po licu, vzel vola in kobilo in se mu umaknil s kamna.

Novi poglavar, ki se je v vojnem času imenoval vojvoda, v mirnem pa knez, je sedel na knežji kamen in z mečem zamahnil na vse štiri strani neba in s tem obljubil ljudstvu, da bo dober vladar in pravičen sodnik. Nato je v znak treznosti iz kmečkega klobuka izpil požirek vode in tako potrdil, da bo zadovoljen s tem, kar daje domača zemlja. Pozneje, ko so bili Slovenci pokristjanjeni, je šel knez po obredu v gosposvetsko cerkev k slovesni maši, po njej pa je smel obleči knežje oblačilo.

Obred se je nadaljeval pri vojvodskem prestolu, ki stoji še danes in ima dva sedeža.

Knez je sedel na prestol in sprejemal poklone gospode in ljudstva, potrjeval je stare pravice in svoboščine, poslušal prošnje in pritožbe ter razsojal prepire. Medtem sta smela kmeta v okolici prestola kositi travo, žeti in celo požigati. S tem sta ljudstvu kazala, kaj bi se mu dogajajo, če ne bi imelo vladarja. Kjer nobene postave ni, tam veljajo le pesti! se glasi stari pregovor.

Knežji kamen in knežji prestol še danes stojita na Gosposvedskem polju.

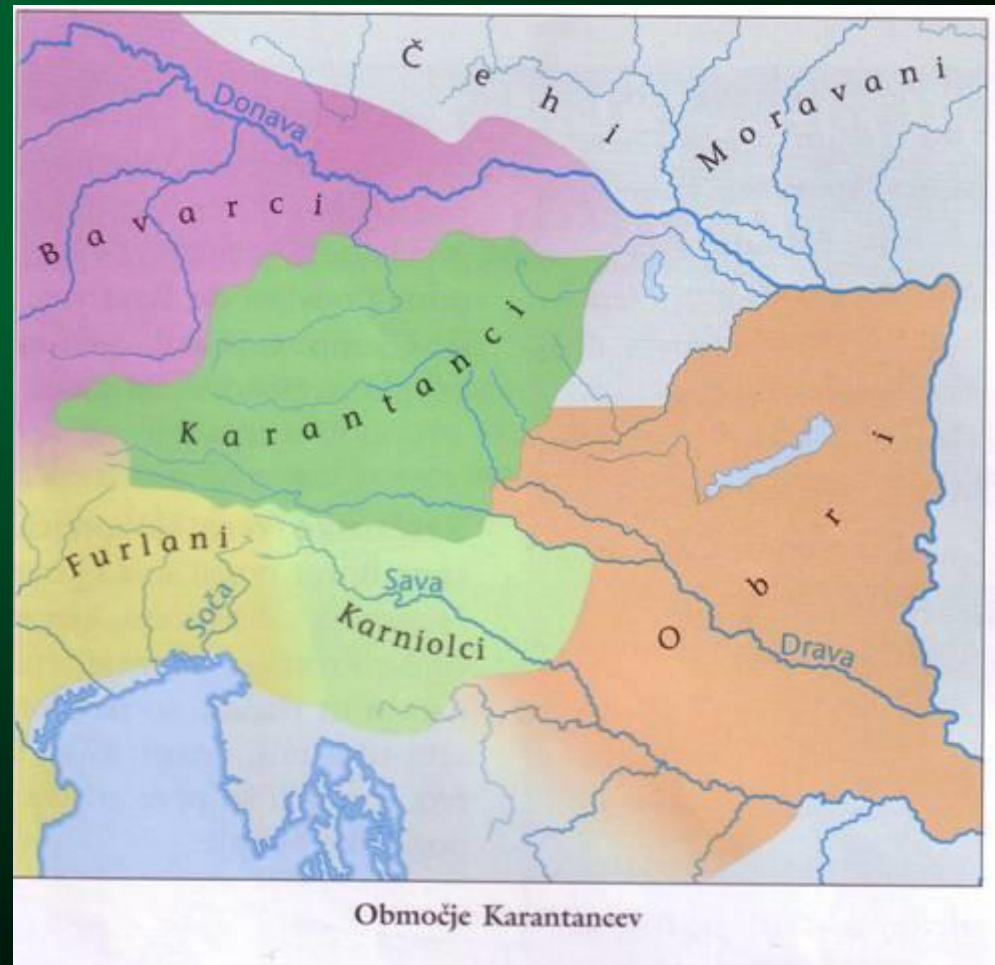
Karantanski znak je bil črn panter na beli podlagi, ki so ga začeli uporabljati šele leta 1160. Karantanija je razpadla postopno, s prihodi močnejših narodov, ki so zasedli karantanski prostor.

Karantanijo je na vzhodu ogrožalo konjeniško ljudstvo Obrov. Zato so se za pomoč obrnili na Bavarce in jih skupno premagali.

Vendar so Karantanci tedaj postali odvisni od Bavarcev. V naslednjih letih so postali odvisni še od Frankov, ki so pokorili Bavarce.

Karantanci so od svojih sosedov sprejeli KRŠČANSKO VERO.

Krščansko vero so sprejeli tako, da je knez Borut poslal sina Gorazda in nečaka Hotimirja k Bavarcem, kjer sta se pokristjanila. Ko sta se pozneje vrnila v Karantanijo in tu vladala, so na njuno željo prišli sem tudi misijonarji, ki so širili krščanstvo. Zgradili so prve cerkve in preganjali poganske običaje.

S širjenjem krščanstva se je širilo tudi PISMENSTVO. Besedila v slovanskem jeziku so pisali duhovniki, ki so širili krščansko vero.

- ✓ Najstarejši slovenski rokopis so **BRIŽINSKI SPOMENIKI**. To so tri verska besedila, napisana v starem slovenskem jeziku.

Eccē bi dedit nas neze
gresil tevuckigemube
siti starosti neprigen
loki nikoligese per
sali nemugi nislēna
teletemoki nuuvuf
Kigemubesti bone
seLavuztubui ne
priualninu uvignan
odslauuibosige loom
nana rod'lo vuezki
stazeti lperzali boi
do nemoki lbllze
duzemirt lpagibra
trua pomenem Ze
dai Lino uuebofi na
resemle botomu ol
Atanem Lich mirzch
del Esesunt dela foto
nina Eserebu tuorum
bratra oclvuetam Efe
tatua Eferas'boi Esepulu
ugongenuge Eseroti Choi
se lh nepazem nuge pre
stapam Esene nauuizt
ruzee teh del mirzene
pred bosima ozima mo
fere potomu Lindi em
deta Llam palumeta
esebese priuua Llou
uezi yli'za tazie aco
se unugezim tere ne
priualnina ul nenaui
desse Abosiu uzliubise

ZAPIS V ZVEZEK

NASELITEV SLOVANOV, KARANTANIJA, SPREJEM KRŠČANSTVA

Kmalu po letu 550 so se naši predniki naselili na območju zahodnih Alp. Bili so živinorejci in poljedelci, ukvarjali pa so tudi s trgovino in obrtjo – lončarstvo, tkalstvo. Verovali so v več bogov. Živelii so v plemenih. Tu je nastala tudi država Karantanija. Njeno središče je bilo na Krnskem gradu na Koroškem. Karantanske kneze je volilo ljudstvo. Poseben obred ustoličevanja je potekal v slovenskem jeziku.

Karantanci so sprejeli krščansko vero – vero v enega boga. Polagoma so postali odvisni od svojih sosedov – Bavarcev in Frankov. Karantanija je obstajala od leta 630 do leta 820.

Domača naloga:

- ✓ Opiši življenje starih Slovanov.
- ✓ Poišči in nalepi slike knežjega kamna in prestola.
- ✓ Kaj so Brižinski spomeniki ? (literaturo poišči na internetu in najdeno nalepi v zvezek)